

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

Razpis šest deželnih ustanov za sinove kranjskih kmetovalcev na kmetijski šoli na Grmu.

Velike počitnice se bližajo svojemu koncu. Z vseh stranij naše domovine zbirala se bode kmalu naša mladina v onih krajih, kjer imajo sedež naše srednje in njim slične šole, da svojo omiko in vzgojo nadaljujejo. Vsak vé, s kako požrtvovalnostjo in samozatajevanjem skrbé naši slovenski stariši, da omogočé svojim otrokom boljšo prihodnost in eksistenco. Srečna mladina, ker ima take roditelje in srečni stariši, katerih up ne vara in katerih žrtve niso brezvspešne! Ali je pa vsa naša mladina deležna teh žrtev in ljubezni ter ali vsi stariši in za vse svoje otroke z enakomerno ljubeznijo in požrtvovalnostjo skrbé? Žal, da nahajamo med našimi stariši in sicer pri našem kmetijskem stanu, ki tvori največji del našega prebivalstva, izjemo, ki mu nikakor ne dela časti, ki mu je ob enem v njega pogibelj, izjemo, ki ima izvor v starokopitnosti. V mislih imamo ukorenineno navado, da naš kmetijski stan izdaje čez svoje moči za vzgojo svojih otrok, ki se nahajajo na srednjih in drugih šolah, da pa za ono mladino, ki je namenjena, da bode ostala na očetovem domu ali ki si bode s kmetijskimi opravili služila svoj kruh, prav nič ne stori in skoro bi bili prisiljeni trditi, da namenoma ničesar ne stori. — Dokler je bilo pri nas kmetovanje po zastarelem načinu še na svojem mestu, se to preziranje mladine, namenjene kmetijskemu stanu, ni tako zelo čutilo in se nje slabe posledice niso tako silno maščevale kakor dandanes, ko nas skušnja uči, da se more le strokovno izobražen posestnik vzdržati in napredovati. Vsaj imamo v tem najlepši zgled pri novem vinogradništvu. Ker se naša, za kmetijstvo namenjena mladina, zanemarja v svojem stanovskem izobraženju, zato opazujemo, da ista išče, ko doraste do svoje mladeniške ali moške dôbe, svoje eksistence in svoj zaslužek v tem, da edino svoje blago — svojo telesno moč — zastavlja v zaslužek in sicer raji pri raznih rudnikih, tovarnah in kot delavsko moč v inozemstvu, zlasti v Ameriki, kjer jo dražje plačujejo kakor doma pri kmetijstvu. Da bi naša mladina poleg svoje telesne moči razpolagala i z zadostnim strokovnim kmetijskim znanstvom, dobila bi doma — pri kmetijstvu — zadosti in dovolj plačnega dela in zaslužka in ne bi silila v tujino. To je glavni vzrok našega izseljevanja. Izseljuje se ponajveč takih mladih ljudi, ki imajo čvrsto telesno moč, pa

nikake druge omike kakor ljudsko šolo, niti niso se izučili vsaj do dobrega ne kakega rokodelstva. Ker imamo pri nas na Kranjskem nad 55.682 samostojnih kmetovalcev, umevno je pri označenem zastarelem postopanju ogromno število tako zanemarjene mladine in vsled tega rastoče izseljevanje.

Da je tako postopanje na silno škodo našemu kmetijskemu stanu, prepričamo se vsak dan in da bode vsled tega ta stan še bolj propadal, opazujemo najočividnejši pri vedno se množočim razprodajanju veleposestev, ki bodo kmalu le zgodovinski, in pri večjih posestvih sploh. Vse se le parcelira. Kam bode to dovedlo, se sedaj sicer ne da preračunati, gotovo je eno, da bode pri tem naš trdni in srednji kmetijski stan silno opešal v škodo človeški družbi in našega naroda. Da se obdrži naš srednji kmetijski stan in da s svojim zgledom spodbudno in napredno deluje na svojo okolico, mora isti dandanes dobiti kmetijsko strokovno izobražene gospodarje. Po zgledu v kmetijstvu naprednih dežela so le-ti zmožni in poklicani, da se ne le vzdrže na svojih domovih, ampak da morejo celo napredovati. V namen strokovnega izobraženja zasnovale so povsod države, dežele in kmetijske družbe gospodarske zavode in kmetijske šole, ki naj na podlagi današnje kmetijske vede na svojih posestvih umno in vzgledno gospodarijo in mladino namenjeno za prihodnji kmetijski poklic strokovno izobrazijo. Tudi naša Kranjska dežela ima v kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu tak kmetijski zavod, kjer se morejo naši mladeniči namenjeni kmetijskemu poklicu strokovno izobraziti. Za nas Dolenjce najvažnejši kmetijski panogi živinoreja in vinogradstvo se v tem zavodu posebno temeljito gojita. Kdor je imel priliko si ogledati goveji hlev in nje lepo živino, ki se tu redi in istotako vinogradne nasade v Trški gori in v Smolenivasi, rad bode pritrđil tej trditvi. Z vso unemo se pa gojijo i ostale kmetijske panoge. Ker je ob enem skrbljivo za zdravo stanovišče, dobro hrano in nadzorstvo, ki je za odraščeno mladino sicer težavno, zato more vsak skrbčan oče z mirno vestjo in z najboljšim upom izročiti svojega sina namenjenega za kmetijski poklic, temu zavodu.

Da se stroški vzdrževanja takih mladeničev, ki v vsakem oziru več rabijo, zmanjšajo, podpirajo vlada, dežele in posojilnice s Štajerskega sem v izšolanje poslane mladeniče, s štipendijami in denarnimi podporami.

V ta namen razpisano je ravno sedaj (glej razpis), do 20. septembra t. l. šest deželnih ustanov za sinove onih kranjskih kmetovalcev, ki bi se hoteli na

tem zavodu kmetijsko-strokovno izobraziti. Zato opozarjamo s tem člankom na ta razpis naše Dolenjce, katerim je ta zavod v prvi vrsti namenjen, da se v mnogem številu odzovejo tej ugodni priliki, da dajo svoje sinove namenjene za kmetijski stan, izšolati v ta zavod.

Ozeblinske plošče na sadnem drevju.

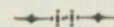
Resnica je žalibog, da po Dolenjskem marsikje mlado sadno drevje noče tako uspeševati kakor si želimo. Tu mislimo posebno jablane in hruške. Par let raste drevesce dobro, potem pa prične hirati in končno je po njemu, ako se mu tudi sicer dobro streže. Ako se tako drevo natanko pregleda, da bi se zvedelo, kaj da utegne biti vzrok nepovoljni rašči, kaj se najde? To, da mu je čestokrat lubad (koža) po deblu razpokana, suha, da se v podobi večjih ali manjših plošč od lesa (debla) loči, ter odpada. Tako odpada lubad najrajši na južno zapadni strani, in to kaj nepovoljno prikazen imenujemo skratka: ozeblinske plošče. Kaj pa je vzrok nastanju ozeblinskih plošč? Ne zimski, ampak pozni že skoraj spomladanski mraz. Pri nas na Dolenjskem primeri se namreč ne redkokrat, ampak skoro sleherno leto, da nastane koncem marca, začetka aprila izvanredno lepo gorko vreme, tako da mislimo, a spomlad je že tukaj. Kar naenkrat se nam pa vreme popolnoma pokvari, z nova začne zmrzovati, z nova imamo več dni zimo. No v takih lepih, toplih solnčnih dneh obudi se v drevesih rašča, drevje postane vsled solnčnega upliva sočno (muženo), to posebno na jugozapadni strani debel, kjer jih solnčni žarki najdeleje časa sogrevajo. Kakor hitro pa zima z nova nastane, kakor hitro prične z nova zmrzovati, zmrzne sok, kateri je na južozapadni strani debel med lubadom in lesom nastal. Posledica tega zmrzenja soka je pa ta, da lubad, kakor hitro se zmrzneni sok zopet od-taja, to je v tekočino spremeni, ves razpoka, da počrni, da se prične od lesa ločiti ter odpadati. Skratka, posledica zmrzenja soka med lubadom in lesom je nastanje ozeblinskih plošč na drevju. Drugod, kakor na primer na Gorenjskem, tudi še na Pivki, kjer je sicer zima navadno veliko hujša kakor pri nas, te nadloge, ozeblinskih plošč ne poznajo. Ne poznajo jih pa zato, ker se povsod tam spomlad sicer poznejši prične kakor pri nas na Dolenjskem, toda kadar se prične, razvija se počasi enakomerno naprej, ni pa v vremenu takih velikih skokov, kakor jih imamo pri nas.

Vpraša se, kaj je pa ukreniti proti tej veliki nadlogi? No že v drevesnici, v kateri se sadno drevje za presaditev na stalno mesto izgojuje, je mogoče nekaj storiti. Tam vzame se naj za prvo pritično požlahtenje, kateremu je poglobiti namen, ta lepa ravna debla drevju izgojiti, to je doseči, cepiče takih vrst, katere sicer lepo ravno rastejo, katere pa nimajo te slabe lastnosti, da spomladi kmalo sočne postanejo. Za prvo požlahtnitev jemalo naj bi se toraj cepiče bolj ko mogoče ne žlahtnih (ordinar) vrst, katere pa vendar lepo ravno rastejo. Da, najboljši bi še clo bilo, ako bi se v ta namen cepiče kar na divjakih, toda na lepo ravno rastočih divjakih narezvalo, katere bi kazalo nalašč v ta namen v sejalnici odbrati ter potem

posebej nasajati. Tako postopalo se bode v bodočnosti gledé jablan v drevesnici deželne kmetijske šole na Grmu, kjer se bo za prvo požlahtnitev cepiče na tako zvani grmski divjaki narezvalo. Čim žlahtnejša ko je vrsta, katera drevesu deblo tvori, tim občutljivejše mu je gledé nastanja ozeblinskih plošč deblo. To je gotovo in zato naj bi se toraj v drevesnicah pri prvem požlahtnenju tako postopalo kakor tukaj povedano. No kaj gre pa ukreniti, ako se ima drevje z občutljivimi debli, že na stalno mesto zasajeno, kako ga obvarovati pred poškodbno in vničenju po ozeblinskih ploščah? Tu imamo več sredstev. Prvo in gotovo najboljšo je to, da se pozno na jesen debla z apnenem beležem pobeli. Bela barva, kakor sploh znano, toplote solnčnih žarkov nikoli v toliki meri ne sprejema, kakor pa temna. Ako so toraj debla sadnega drevja z beležem prevlečena, ne bodo se tako segrevala kakor nepobeljena, in obujenje soka pod lubadom bode močno, da zlo popolnoma zabranjeno. Ako se doda takemu beležu še volovske krvi, posebno pa človeškega blata, potem postane ono tudi proti oglodanju debel po zajcih v zimskem času jako, da popolnoma izdatno sredstvo. Namazati se mora pa debla s takim mazilom seveda toliko zgodaj, da se na deblih popolnoma posuši, ne pa da na deblih zmrzne, ker v tem slučaju potem odpade, se odluši in ne hasne nič.

Drugo sredstvo proti ozeblinskim ploščam in ob-jednem proti oglodanju po zajcih je to-le: Debla se do gotove visokosti z koruzno ali drugo slamo opaži. Kar je pa pri tem sredstvu pač nepovoljnega, je to, da je v primeri k prvemu drago in da debla takorekoč omehkuži. Na takih deblih nastanejo lahko ozeblinske plošče že v taki starosti, v kakršni bi sicer več nastati ne mogle, ker imajo že prav debel lubad.

Tretje sredstvo, s katerim se lahko debla sadnega drevja pred ozeblinskimi ploščami obvarje, je to: Zatakne se na jugozahodni strani debel kake tri kole v zemljo, katere se v gotovi visokosti z beko k deblu priveže. Tako zatakneni koli delajo debлом toliko sence, da se ne morejo preveč segreti in da ne more toraj drevje v deblih prezgodaj sočno postati. Kakor hitro pa to mogoče ni, ni tudi nastanje ozeblinskih plošč mogoče. Sadjerejci, uvažujte tukaj priporočeno in ne pustite svojega mladega sadnega drevja čez zimo nezavarovanega proti ozeblinskim ploščam in proti zajcu. Vsak naj si vzame pozno na jesen pred nastopom zime toliko truda in naj izvede eno ali drugo tukaj priporočenih sredstev.

Slovinci, snujte še posojilnice!

Pod naslovom: Štajerski Slovinci, snujte še posojilnice! čitamo v „Sl. Z.“ članek, s kojega posnemamo sledeče:

Tempora mutantur et nos in illis.

Pisec teh vrstic (L.) je pred 10 in več leti priporočal, da imej vsak sodni okraj svojo posojilnico. Da bi pa en sam tak okoliš imel več posojilnic, tega si pa ni upal priporočati. Tudi se za slovenske razmere ni upal ogrevati za znano Raiffeisenovko, načelo, da bi vsaka župnija imela svojo posojilnico. Časi so se pa spremenili in časi so tudi naše nazore predrugačili . . ., in v zadevi števila posojilnic, kolikor naj jih namreč slovenski narod ima. Naši nazori so zdaj, da je za velike sodne okraje na Slovenskem premalo, ako

imajo le po eno posojilnico, marveč naj pride že na kacic 10.000 duš en denarni zavod te vrste. Zakaj? Kar imamo slovenskih posojilnic, vse skoraj dobro vspevajo in dobro gospodarijo. To tudi morajo storiti, ker pazi na nje oko postave, oko davčnih gosposk, oko avtorizovanega revizorja, ki ima sodišča v zaslonbo in ker pazijo na nje domači odborniki in nadzorniki ter tudi ljudstvo samo.

Ako pa vidimo, da katera nova institucija dobro vspeva, dobimo veselje do nje in radi število teh novih naprav pomnožujemo. Nasprotno pa radi opuščamo stvari, ki se niso obnesle, n. pr. konsumna društva na kmetih, od katerih je bilo zlasti več na Kranjskem (pa tudi na Štajerskem) po kratkem življenju pokopanih. Nasprotno je pa s Kranjskimi posojilnicami, katerih je že nebroj v tej deželi in katere dobro vspevajo, veliko posojujejo in še več dobe v shrambo denarja, tako, da jim ga celo preostaja. Na Štajerskem je precejšnje število posojilnic, pa precej starih, dokaj močnih. Vendar pa ima slovenski Štajer, ki je tako velik kakor Kranjska, nekako le eno tretjino toliko posojilnic, kakor slednja. Osobito ima premalo Raiffeisenovk, dočim je ravno Kranjska bogata na Raiffeisenovskih posojilnicah.

Kakor smo že zadnjič omenili, je za velike sodne okraje, kakršni so ptujski s 60.000 stanovalci, ali mariborski, slovenjebistriški in drugi, premalo to, ako imajo le eno ali dve posojilnici. Z narodno-gospodarskega stališča tudi ne odobrujemo, da so cele dekanije (Zavrč, Vuzenica) brez posojilnice. Ob nemški meji, ob Muri in Dravi morala bi vsaka župnija imeti svojo posojilnico. Zato pozivljamo vse domoljube v teh krajih, da se podajo na delo in da osnujejo po časi še kacic 20—40 posojilnic na Slovenskem Štajerju. Truda ni toliko niti z ustanovitvijo, niti z vodstvom! Ustanovni stroški se po navadi pokrijejo že v prvem letu z dobičkom.

„Narodni gospodar“, glasilo „Zadružne zveze“ v Ljubljani dostavlja:

S teh stavkov se razvidi, da postaja pomen rajfajzenovk vedno bolj viden in umevan — tudi po tistih, ki so se zmirom ogrevali samo za velike „Schulze-Delitsch-eve posojilnice“, ki so n. pr. ravno na Štajerskem mnogo slovenskega kapitala koncentrirale v glavne kraje pojedinih okrajev in so v takih, po največ nemčurskih mestih in trgih, postale najmočnejše davkoplačevalke — s slovenskim denarjem — v prid pomemčenih trgov in mest.

Sicer pa pravimo, da je treba ustanoviti na slovenskem Štajerju še ne samo kacic 20—40 posojilnic, temveč še vsaj 70 posojilnic.

A tudi v drugih pokrajinah naše slovenske zemlje še je treba mnogih novih posojilnic, n. pr. še je celo na Kranjskem primernih krajev za okroglo 60 rajfajzenovk; nadalje še primanjkuje rajfajzenovih posojilnic koroškim Slovencem, Goričanom — istotako pa tudi v Istri in Dalmaciji.

Morda priobčimo v kratkem seznam onih krajev, kjer bi se naj še ustanovile posojilnice.

Pozivamo rodoljube v takih krajih, naj ne odlašajo z ustanovitvijo.

„Zadružna zveza“ preskrbi vse potrebno; z navadno dopisnico se jej naznani, da se namerava ustanoviti rajfajzenovko. Takoj doloži pravila — z natančnim navodom za prve korake. Napravi tudi vse potrebne vloge — na trgovsko sodišče za vpis v zadružni register, na finančno oblast za priznanje pristojbinskih olajšav i. t. d. Novi posojilnici preskrbi vse potrebne tiskovine, knjige, blagajno, štampiljo, napis i. t. d. Takoj za pričetek da „Zadružna zveza“ novim posojilnicam pričetni kredit do zadostnega zneska — za naprej pa ji otvori seveda tekoči račun, da ji toraj nikdar ni treba v skrbeh biti, kje da dobi denarna sredstva — in kje naloži odvišne novce. K prvemu uradnemu dnevu pošlje svojega uradnika, ki ima nalogo, da pokaže in pojasni odbornikom pravilno poslovanje in vknjiževanje. „Zadružna zveza“ v Ljubljani daje toraj pri ustanovitvah popolno pomoč, s čim se ustanoviteljem delo zelo olajša. — Na noge rodoljubi!

Spored

slavnostnih prireditev povodom odkritja Prešernovega spomenika dne 10. septembra 1905 v Ljubljani.

Ob 10. uri dopoldne se zbera društva in odposlanstva pred „Narodnim domom“.

Ob polu 11. uri dopoldne odkorakajo društva in odposlanstva v določenem redu po Franc Jožefovi cesti in Prešernovih ulicah na slavnostni prostor, kjer

ob 11. uri dopoldne zapoje ljubljanska pevska društva pod vodstvom koncertnega vodje profesorja Mateja Hubada Ant. Nedvedovo kantato „Slava Prešernu“. Po kantati govori član odbora dr. Ivan Tavčar slavnostni govor; nakar se odkrije spomenik.

Nato se vrste govori slovanskih odposlancev.

Končno prevzame, po odboru pozvan, župan Ivan Hribar spomenik v last in varstvo mestne občine ljubljanske in pevska društva zapoje po Kamilu Mašku uglasbeno Prešernovo pesem „Strunam“.

Društva in korporacije odkorakajo potem v poklonstvenem pohodu mimo spomenika po Sv. Petra cesti, čez jubilejski most, po Kopitarjevih ulicah, Vodnikovem trgu mimo Vodnikovega spomenika, čez Mestni, Stari trg in Sv. Jakoba trg, po Trubarjevih ulicah, po Bregu čez Turjaški trg, po Gosposkih ulicah, po iztočni in severni strani Kongresnega trga, po Šelenburgovih ulicah, po Knaflovih ulicah mimo Valvazorjevega spomenika in po Bleiweissovi cesti pred „Narodni dom“.

Ob 7. urizvečer: komersi v „Narodnem domu“, hotelu „Ilirija“, hotelu „Lloyd“ in v gostilnici „Pri Novem svetu“.

V Ljubljani, meseca avgusta 1904.

Odbor za postavljenje „Prešernovega spomenika.“

Politični pregled.

Po vsej državi so slovesno praznovali 75. rojstni dan presvitlega cesarja, katerega naj Bog podpira še dolgo vrsto let v blagor Avstrije in njenih narodov. Pa tudi v tujih državah so se ta dan prisrčno spominjali našega vladarja, občudovali njegovo modrost in železno vstrajnost, katere niso mogle streti obilne ne-zgode, ki so ga zadele v teh letih. Gotovo je, dokler še živi Franc Jožef I., bo imela Avstrija kolikor toliko še mirne dneve, a viharji bodo prihruli nad njo, ko ga bodo položili k slavnim pradedom v kapucinsko rakev. Zato je vsacega vernega Avstrijca iskrena prošnja: Bog ga obvaruj in ohrani! — Angleški kralj je obiskal našega cesarja v Işlu. — Cesar je šel na vojaške vaje na Južnem Tirolskem.

Državni zbor se snide bržčas septembra. V gosposko zbornico je bilo imenovanih 32 novih udov; med njimi ni nobenega Slovenca ali Hrvata!

Lahi so si radi italijanskega vseučilišča pošteno v laseh. Italijani v južnih Tirolih bi bili zadovoljni, če je dobijo v Roveredu, Tržačani je hočejo imeti v Trstu, a nekateri pa so zato, naj bo v Kopru. Sami pravzaprav ne vedó, kaj hočejo, pa se sedaj med seboj zmerjajo z izdajicami in drugimi lepimi priimki. Vidi se, da je tudi izmed njih premnogim narodnost le molzna krava, od katere bi vsakdo sam zase največ rad imel.

Na Ogrskem je od dne do dne slabše. Ne samo, da nočejo davkov plačevati in iti v vojake, marveč Košut in njegovi privrženci očitno silijo k upor. Vlada si skuša sedaj pomagati s tem, da hoče dati deželi splošno in enako volivno pravico, ker upa tako dobiti narod zase, a opozicija ugovarja temu in nasprotuje z

vso silo. Pri cesarju v Işlu so se 22. m. m. sešli ministri na posvet. Ministerski predsednik Fejevary je svetoval z odločno in močno roko streti upor, a drugi so za to, da se Ogrom še in še prijenja. No, če bi se Ogrom godila kaka krivica, potem bi ne kazalo svetovati k ostremu postopanju. Ko jim pa vlada vsega dá, česar si le požele, so podobni kujavim, trmastim, kljubujočim otrokom, katerim je najboljšo zdravilo — palica. Če bodo Ogrri kedaj samisvoji in neodvisni, se jim ne bo nikoli tako godilo kakor sedaj, ko živé na stroške Avstrije.

Katoliški Nemci so imeli v dnevih od 20. do 24. m. m. 52. katoliški shod v starodavnem Strassburgu. Tu se je jasno pokazala moč in edinost nemških katoličanov ter uspeh njih organizacije, katero zlasti sedanji sveti Oče stavi za vzgled laškim in vsem drugim katoličanom. Vseh stanov, slojev in poklicov zastopniki so bili tu zbrani, da dajo odduška svojemu navdušenju za sv. katoliško stvar in se poživé za novo delo. Ni torej čuda, da imajo nemški katoličani od dne do dne večji vpliv v javnosti, tako da se jim laska često sam nemški cesar Viljem. Kako ogromna da je bila udeležba, kaže to, da je bilo le v slavnostnem sprevedu delavcev navzočih 35.000 ljudi.

Dan 19. avgusta je za Rusijo zgodovinskega pomena. Ta dan je namreč car dal ukaz za sklicanje državnega zbora, ki se imenuje „gosudarstvenaja duma“. Duma obstoji iz 412 članov. Predsednika volijo poslanci izmed sebe. Poslanci ne smejo biti državni uradniki. Volitve so tajne. Duma ima pravico izdelovati zakonske načrte, ki zadevajo odpravo ali spremembo obstoječih zakonov. Ti zakonski načrti se pa ne smejo tikati temeljev obstoječega reda v državi, v kolikor so isti določeni po državnih osnovnih zakonih. Duma ima nadzorstvo tudi nad državnim proračunom in ima govoriti v vprašanih javnih dohodkov in državnega imetja, državnih železnic, ustanovljenja akcijskih družb in v vseh vprašanih, ki jih predložijo carski razglasi. Volitev v dumo se bo vršila v Sibiriji, Poljskem, Kavkazu in Turkestanu po posebnih določilih. To je posebno razburilo Poljake. Tam vlada sedaj splošna revolucija, ker niso Poljaki zadovoljni s temi odredbami. — Mirovna pogajanja ne napredujejo preveč dobro. Vojna odškodnina, odstopitev Sahalina in zmanjšanje ruske pomorske moči v Aziji, kar zahtevajo Japonci od Rusov, so tisti kamen spodtikljeja, ob katerem se bodo najbrže razbila pogajanja, ako ne bodo druge države, zlasti Amerika, posegle vmes.

Po najnovejših verodostojnih vesteh so Rusi in Japonci sklenili mir, ker so Japonci odnehali od svojih zahtev; kmalu se pravilno podpiše mirovna pogodba.

LISTEK.

M a t i.

(Konec.)

Nekoč jo vpraša, kako je pač v nebesih. In opisala mu jih je ognjevito in iskreno, kakor le more biti ognjevito in iskreno srce dobre matere, pa tudi z bujnimi podobami, lepšimi nego jih rabijo vzhodnih narodov pesniki.

Ko je tako navdušeno govorila, je mižala, roki pa je položila na dečkovi rameni: in deček je dihal težko ter glo-

boko; obraz se mu začne nabirati v jok in iz mrtvih očí privro solze, slednjič se mu iz prsij izvije bolesten vsklik:

„Mati, in vsega tega jaz ne morem videti!“

„Vse to boš videl, srček moj, razločno in natanko boš videl; v nebesih bodo tvoje oči večje in lepše in jasnejše ko so moje.“

„Mati, pa je tudi res, kar praviš? Videl bom? Res, videl, gledal?“

„Videl boš in ljubi Bog ti bo pokazal vse, česar sedaj ne moreš videti.“

„Tudi cvetice in ptice?“

„Tudi! Vse boš videl!“

„O mati! O ko bi mogel videti cvetice in ptice!“

Nikdar mu ni bila povedala, da je nesrečen; nikdar mu tudi ni opisovala sreče, imeti zdrave oči; da, niti tega ni pustila, da bi ga bil kdo pomiloval, kar posebno slepe ljudi silno muči. In ko mu je pripovedovala o Gospodovih čudežih, je nalašč izpustila ozdravljenje sleporojenega, samo da bi ne vzbudila koprnenja v njem.

In vendar je živela v tem dečku neprestana želja po luči. Ko bi bil imel zdrave oči, nemara bi bil postal umetnik. Najraje se je pečal s tem, da je delal iz ilovice razne kipce ter risal z raznobarvenimi svinčniki. In neprestano je izpraševal in prosil: kaj je to, svetloba, barva.

Kadar je tako povpraševal, je postala materi hudo, in odrekla se je čaru različnih barv, ker tega ni mogla razodeti svojemu otroku. Nosila je vedno samo obleke sive ali črne barve. —

Skušala ga je zamotiti z godbo. Sama je imela čudovito lep glas ter mojstersko igrala na glasovirju. Prav zgodaj je dala dečka podučevati v igranju na vijolino.

Pogosto sta igrala skupaj, najraje v zvečernem mraku, ko je legala noč na zemljo. Tedaj sta se radovala tega glasbenega razkošja in bila srečna oba.

„To so moje najljubše ure, ker tedaj nimam jaz ničesar več od sveta nego on,“ je rekla mati.

Tudi na smrt je mislila včasih. In domislila si je, kako samotno bo dečku, če nje ne bo več. In vstrepetala je kakor breza na poljani.

„Da, ko bi mu mogla zapustiti svoje oči, potem umrjem rada. A sedaj moram živeti, ker moram jaz zanj in mesto njega gledati.“

Deček je postal star dvanajst let. Njegov oče sam ga je podučeval, in mati je bila vedno navzoča pri tem poduku. Ž njim je delala računске naloge in se učila latinskih besedij ter slovničnih pravil.

Slepi Jožef je napredoval izborno. Če so ga vprašali, kaj hoče postati, je odgovoril brž: zdravnik; tako hudo mu je, če je kdo bolan.

Večkrat sem se razgovarjal z dečkom in se čudil njegovim razvitim dušnim zmožnostim. Bil je pa silno mehek in občutljiv in vsprejemljiv. Tak je postal po materi, katera ga ni nikdar zapustila. Strastno jo je ljubil in mi dejal nekoč: „Ko bi mogel videti le eno sekundo, hotel bi videti svojo mater.“

Enkrat sem odpotoval za dva tedna z doma. Ko se vrnem, najdem na svoji mizi črno obrobljeno pismo.

Slepi Jožef je umrl po kratki, silno mučni bolezni. Pokopali ga še niso, mogel sem še videti mrliča.

Zares, bal sem se iti v to hišo. Bal sem se, da poleg mrtvega otroka dobim znorelo mater.

A bilo je drugače. Sedela je pri njem, čisto mirno in tiho, ni imela ne besed ne solza. Na beli blazinici je ležala lepa dečkova glavica. V rokah je držal majhen križec, nad glavo pa mu je gorela ena sama lučica.

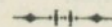
In gledal je.

Presenečen obstojim in se nisem mogel ganiti.

Tedaj se obrne. Nje oblčje je bilo belo ko sneg, a po obrazu je bil razlit nek mir, da, dejal bi, neka srečna zadovoljnost.

Počasi se mi približa in me prime za roko. Pokaže mi lepi smehljajoči se obraz otrokov in njegove odprte oči, ki so se nekako čudno svetile ter reče mirno in srečno:

„On vidi!“

Domače vesti.

(Častnim občanom) je imenovala občina Žužemperk v svoji seji dne 11. avgusta t. l. gospode: c. kr. okrajnega glavarja v Novem mestu barona W. Rechbacha, župnika in dekana v Žužemperku Mih. Tavčarja in župana Ivan Vehovca in sicer za zasluge, ki so si jih pridobili za občino in prebivalstvo.

(Imenovanja.) Gospod Josip Perko, c. kr. kancelist pri novomeškem okrožnem sodišču imenovan je oficijalom pri ravno tem sodišču. — Vladni kancelist v Krškem g. Anton Janša je imenovan okrajnim tajnikom. — G. Avg. Modrinjak, sodnik v Žužemperku je imenovan sodnijskim tajnikom v Mariboru, sodnijskim tajnikom v Ljubljano je imenovan g. Alojzij Žebre, sodnikom v Metliki g. Fr. Regally, sodnikom v Žužemperku g. dr. J. Doljan in drž. pravniškim namestnikom v Ljubljano g. dr. Ant. Kremžar.

(Duhovne spremembe.) Raynateljem „Alojzijevišča“ je bil imenovan prečastiti gospod stolni kanonik dr. Andrej Karlin. Dosedanji ravnatelj velečastiti gospod profesor dr. Josip Gruden se je zaradi bolehnosti tej častni službi odpovedal. — Podeljeve so bile župnije: Šempeter ob Novem mestu začasno vpokojenemu župniku v. č. g. Gregoriju Jakeljnu. — Kanonično vmeščen je bil v. č. gosp. Gregor Jakelj na župnijo Šempeter ob Novem mestu dne 1. julija 1905. — Kuratom v deželni bolnici v Ljubljani je bil imenovan č. gosp. Gregor Flis, njegovim namestnikom pa č. gosp. Ivan Šporn, oba misijonarja iz kongregacije sv. Vincencija P. — Premošeni so bili č. gg.: Andrej Pavlin za ekspozita na Goro nad Sodražico; Anton Merkun iz Lašič kakor ekspozit na Razdrto; Ivan Lomšek iz Šent Vida ob Zatičini v Selca; Karol Gnidovec iz Ribnice v Sent Vid ob Zatičini; Ivan Plahutnjak iz Cerknice v Ribnico; Mihael Kmet iz Loškega Potoka v Šent Jurij za Kranjem; Leopold Črne iz Žužemberka v Planino; Andrej Zgaga iz Šent Janža v Žužemberk; Ignacij Žust od Svetega Duha v Stopiče; Peter Janec iz Škofje Loke za kateheta na uršulinsko dekliško šolo v Škofji Loki; Ivan Zupančič, valetudinarij, za kapelana v Dolenjo vas; Ivan Lovšin iz Hinj v Šent Janž. — Na novo so bili nameščeni č. gg. semeniški duhovniki oziroma novomašniki: Ivan Borštnar za kapelana v Hinjah; Matej Kozelj v Lašičah; Alojzij Kralj v Sodražici; Alojzij Kurent kot II. kapelan v Semiču; Josip Prešeren v Cerknici; Ivan Štrubelj v Spodnji Idriji; Vladimir Prijatelj v Šent Jerneju; Andrej Orehek v Knežaku; Andrej Stenovec v Loškem Potoku.

(50 let) je te dni, odkar je zadnjič razsajala kolera po našem mestu. Od 22. julija pa do 13. septembra je umrlo za to boleznijo 33 oseb. V tej stiski se zaobljubijo meščani k Mariji Materi božji na Trški gori, da jo pridejo vsako leto po malem Šmarnu počastit s procesijo. Kolera je prenehala in je ni bilo nikdar več poslej v našem mestu. Meščani pa so zvesto držali svojo obljubo vseh 50 let včasih ob bolj obilni, včasih ob bolj pičli vdeležbi. Naj bo letos ob 50 letnici vdeležba prav obilna v znamenje hvaležnosti do Marije! Procesija pojde — če bo lepo vreme — dne 9. septembra; ob 5. uri se da znamenje z velikim zvonom za odhod. Na gori ob 7. peta sv. maša, litanije in darovanje za cerkev; bo še več drugih sv. maš.

(Umrli) je dne 16. avgusta t. l. v Brunthalu pri Monakovem profesor novomeške gimnazije gospod H. Skopal v 49. letu svoje starosti. — Dne 18. avgusta t. l. je pa umrl v Novem mestu g. Ivan Tirlik, upokojen c. kr. vojaški oskrb. mojster I. razreda v 78. letu. Služil je še pod Radeckym l. 1848, in se je udeležil tudi okupacije Bosne in Hercegovine l. 1878.

(Umrli je) dne 27. avgusta ob polu 7. uri zjutraj po daljši bolezni sestra Marija Bogomila Pavlin v samostanu ubogih šolskih sester v Smihelu.

(Poročil se bo) dne 19. t. m. na Dunaju gospod Filip Hugo baron Wambolt, sin hmelnaiškega graščaka, z grofico Ludoviko Harrach.

(Kontrolno zborovanje) za c. kr. dež. brambovce za l. 1905 v političnem okraju krškem bode se vršilo v sledečih dneh: dne 18. oktobra v Radečah, dne 19. oktobra v

Krškem, dne 21. oktobra v Kostanjevici in dne 23. oktobra v Mokronogu.

(Preselitev mestnega urada in hranilnice v Novem mestu.) Dne 18. avgusta t. l. se je izvršila po slavnostni seji mestnega zastopa izročitev novih uradnih prostorov za mestni urad in hranilnico v novo zgrajeni mestni hiši na glavnem trgu. Mesto je sezidalo na mestu starega rotovža, ki ga je dalo podreti, novo dvonadstropno stavbo, ki ima namen služiti v občinski urad, hranilnico in pri tleh v policijsko stražnico. Stavba stane 70 000 K in se dično odlikuje po svoji vnanjosti in po praktični notranji razdelitvi prostorov.

(Mestna hranilnica) v Novem mestu je mej časom svojega enajstletnega delovanja marsikterikrat bila naprošena, da bi hranjevala zasebna imetja, bodi si listine, obligacije, hranilne knjižice, ali kar si bodi. Hranilnica mnogokrat ni mogla tem zahtevam vstreči, kajti zaradi nedostatnih prostorov je komaj sama svoje vrednostne stvari varno hranjevala. Sedaj se nahaja hranilnica v mestni hiši in v prostorih, ki so nalašč v ta namen zidani; ima oddelek, ki je proti ognju in vlonu varen in zavarovan. Sedaj zamore hranilnica v hranjevanje vzeti vrednostne stvari, ki po kakovosti niso obsežne, kakor vrednostne papirje, pisma, listine, kovine. Previdni ljudje dandanes ne hranjejejo svoje imovine doma; sosebno ne, ako po svojih poslih večkrat dom zapuste. Zasebniki, ki nimajo shramb ali so ista le nezadostna, nosijo na pr. svoje hranilne knjižice ali dragotine svojim znancem hranjevati, katerim je to največkrat silno neprijetno; pa tudi kdor je hraniti dal, se zopet boji mnogokrat nadlegovati hranjevalca s tem, da bi svojo stvar dvigal in zopet vračal. Hranilnica pa bo od sedaj za malo pristojbino, katero bo kasneje objavila, shranjevala imenovane vrednostne stvari v popolno varstvo in odgovornost za vsako izgubo, ter bo vsakemu svoja imovina vedno dostopna. — Brez dvoma bo to marsikomu dobro došlo.

(Pričetek šolskega leta.) Na c. kr. gimnaziji se začne šolsko leto dne 18. septembra 1905 s slovesno službo božjo na čast sv. Duhu. — Na deški ljudski šoli bo pričetek s slovesno sv. mašo ob 8. uri v frančiškanski cerkvi dne 16. septembra. — Na dekliški ljudski šoli se prične šolsko leto s poklicanjem sv. Duha in slovesno sv. mašo dne 16. septembra ob 10. uri v kapiteljski cerkvi.

(Šolske vesti.) Po sklepu okrajnega šolskega sveta v Novem mestu dobi deška ljudska šola en vspredežen razred, dekliška ljudska šola pa en nov razred, tako da bo I. razred obsegal prvo šolsko leto, II. razred drugo šolsko leto, III. razred tretje in četrto, IV. razred pa peto in šesto šolsko leto.

(Vpisovanje v Hladnikovo glasbeno šolo) se vrši dne 15. in 16. septembra od 11. do 12. ure dop. v šolski sobi hiš. št. 149.

(Posebni vlak v Maribor), katerega priredi „Slovenska krščanska socijalna zveza,“ se bo odpeljal iz Ljubljane v nedeljo dne 3. septembra ob 1/2 10. uri dop. in se pripelje v Maribor ob 1. uri 4. min. pop. Naj se vdeleženci znajdejo ob pravem času na ljubljanskem južnem kolodvoru (Dolenjci naj torej ne izstopijo na dolenskem kolodvoru) in prineso seboj začasne vozne listke. Obed se bo dobil v Mariboru v „Narodnem domu“ za 60 vinarjev.

(Hranilnica in posojilnica) za Kandijo in okolico, reg. zadruga z neomejeno zavezo imela je meseca julija 1905 prometa K 125.894.81. Vložilo je 85 strank K 27.398.77, dvignilo 102 stranke K 17.639.13. Posojil je bilo danih 70 strankam K 39.910.—, a vrnilo je 49 strank K 10.123.74. Zadrugnikovi je imela koncem julija 1379.

(Nezgode.) Rötzl Ferdinand iz Gorenjega Tappelvrha je lovil polhe, a padel pri tem delu z drevesa in si prelomil hrbtnico v križu. Vsled tega je nastopila v spodnjem delu telesa mrtvoudnost. — Stopar Janez, 57 let star, iz Tolstega hriba je padel tako nesrečno z voza, da si je zlomil obe kosti leve krače. — Bregar Alojzij 15 letni kmečki sin iz Podboršta je tako neprevidno ravnal z koso, da mu je padla na desni podlakt in mu prizadala precej veliko rano, vsled katere poškodovanec ne more stegniti 3 prstov. Žal, da si ni pustil zašiti prerezanih kit. — Z motiko po glavi je udaril nekdo kmečkega fanta Škufco Janeza iz Žvirčjega. Sreča je bila, da

mu ni črepinje presekali. — Istotako je bil pri tepežu ranjen na glavi in obrazu Porle Ignacij iz Otavnika. — Polovico desnega palca je odtrgal stroj Martinu Barsetu 71 letnemu vžitkarju. — Ravno tako je bil poškodovan Udovč Jože, 8 let star, iz G. r. Maharovca na kazalcu leve roke, katerega je vtaknil med kolesa žito čistilnega stroja. — Pri streljanju se je pones ečil Koračin Ignacij, 19 letni kmečki sin iz Ždinje vasi. Hotel je skalo razstreliti ter vsul v narejeno luknjo primerno množino smodnika. Od ognja, gorečega v bližini, je priletela iskra, ter užgala smodnik. Koračin je bil v svojo srečo je malo opaljen po vratu in obrazu. — Zaboden je bil v levi komolec Golob Ignacij iz Dobrave. — Fricetu Mihaelu je spodrsnila leva noga in pri tem si je zlomil obe kosti leve krače. — Besedo je zgubil Petek Janez, čevljar iz Adlešič, vsled močnega udarca s težkim kolom po glavi, katerega je dobil od nekega cigana. Ozdravil je že skoraj popolnoma. — Raz lestvice je padel Klun Janez, 41 letni krojač iz Nemske vasi, ter tako močno poškodoval desno nogo, da ni mogel več na njo stopiti. — S kolom je bil udarjen po obrazu Godina Jože, kovač iz Dobrave. V spomin mu je ostalo nekaj prask. — Vidic Janez, 18 let star, iz Šmihela, je tako nesrečno padel na tla, da si je zdrobil kosti na desnem komolcu. — Ponesrečil se je Zamida Andrej, kmečki sin iz Podturna, na ta način, da mu je šlo kolo precej težkega voza čez levo nogo. K sreči mu kolo ni kosti zdrobilo. — Kusl Marko, 63 let star, stanujoč na Vinjem vrhu se je vrezal tako nesrečno v desni palec, da ga sedaj ne more stegniti v zadnem sklepu. — Izpahnil si je levo nadlehtnico Režek Martin, 56 let star iz Bojanje vasi. Padel je namreč iz voza. — Blažič Jože iz Mačkovca je bil zaboden v levo ramo. K sreči ni bila tvorjena prsna votlina. — Patrona se je razpočila Erbežniku Rudolfu iz Potočne vasi, ter ga obžgala po obrazu. — Pred kosca se je postavil prav nerodno König Jurij, 58 let star iz Rothensteina. Kosec mu je prerezal s koso Ahilejevo kito desne noge. — Hudo po glavi je bil udarjen Miklavčič Janez, kmetski sin iz Podbukovja. Del črepinje mu je utisnjen. — Vsi imenovani so se zdravili in se še zdravijo v bolnici „Usmiljenih bratov v Kandiji“.

(Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je te dni razposlala vsem slavnim občinskim odborom na Slovenskem sledečo prošnjo: Slavni občinski odbor! Dvajset let je minilo, odkar so Slovenci vstanovili svojo „Družbo sv. Cirila Metoda v Ljubljani,“ ki ima namen, obvarovati slovensko dedico pred potujčevanjem. Dvajset let, v katerih je bilo družbi marsikaj pretrpeti. Slavni odbor! Naša družba ne propada, nego njen delokrog se širi od dne do dne; a žal, marsikaki nujni zahtevi ne more ugoditi, ker ji nedostajajo potrebnih sredstev v to. Naši narodni nasprotniki delujejo vedno bolj in slijo danes družbo na odpor tudi tam, kjer bi si pred 20 leti nikomur niti v sanjah ne bilo zdelo verjetno. V tekočem letu je slavil nemški „Schulverein“ 25 letnico svojega delovanja in ob tej priliki so mu priskočile z znatnimi podporami na pomoč ne le nemške občine, marveč tudi take, kojih zastopi so vsled volilne geometrije slučajno v rokah naših nasprotnikov. Častiti! Učimo se tudi od njih. Uk je dober vsak, najsi pride od leve ali od desne. Zato se pozivljemo s tem pismom danes do Vašega slavnega zastopa z vljudno prošnjo, da blagovolite nakloniti naši družbi stalno letno podporo. Opozarjamo vas bratov Čehov. Ni je namreč tam srenje, da bi jej na srcu ne bila osrednja češka matica. Za tekoče leto pa prosimo izdatnejše izredne podpore, da poplačamo družbin dolg in tem načinom s prostejimi rokami in veselostneji delamo še v prihodnje za svoj ljubi rod.

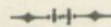
Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Najdena verižica.) Pred kakimi desetimi dnevi našla je hišina Klevevske graščine v Zburah pri Šmarjeti verižico (takozvano Offizierskette) iz srebra z zlatom pomešanim z medaljonom, v katerem se nahaja nekaj las. Kdor je isto zgubil oglasi naj se v graščini v Klevevžu.

* * *

(Nova knjižica „od Leona do Pija.“) Dogodki v zadnjih dneh papeža Leona XIII. in v začetku vlade Pija X. spisana od visokoodličnega pisatelja, obsega 64 strani in eno podobo ter velja posamezno po pošti naročena 33 vin., pri

skupnih naročilih pa le 25 vin. — Knjižica je namenjena vsem stanovom izobraženim in priprostim in ni le podučna, temveč tudi velezanimiva in zabavna; želeli bi bilo, da se knjižica razširi med našim ljudstvom, katero je bilo po verinasprotnih spisih v marsičem napačno podučeno. Knjižico je založila in jo prodaja „Katoliška bukvarna v Ljubljani“ Dobi se tudi v prodajalni J. Krajec nasl. v Rudolfovem.

Gospodarske stvari.

— (Obiranje pese) je pri nas sploh običajno. Če se pesa obira, naj se ji jemlje le spodnje perje, ki je že nalomljeno in katero se je začelo sušiti. Premočno obiranje pese je seveda škodljivo za peso, ker se ne more taka pesa dobro razvijati. Pesa, ki se obira, ostane bolj drobna in bolj prazna. Trdi se tudi, da se taka pesa slabše drži čez zimo.

— (Strniščna detelja.) Vsako leto se pripete pri nas slučajji, da živino napne in da živina vsled tega pogine. Večidel je temu kriva strniščna detelja, na katero pride živina vsled nepaznosti in malomarnosti pastirjev. Ker je škoda, ki se vsled tega pripeti posestniku zelo občutna, opazujemo že sedaj na to, da se varuje živina kolikor mogoče pred strniščno deteljo. Čas bi že bil, da bi se take nesreče tudi pri nas enkrat za vselej prenehale. Če se lahko pri eni hiši pazi na to, zakaj bi se povsod na to ne pazilo?

— (Čiščenje pašnikov.) Pri nas so pašniki močno zanemarjeni. Nihče se ne zmeni za to, da bi jih očistil. Zato pa najdemo na pašnikih vse polno plevela in drugih nevšečnih rastlin. Namesto da bi odstranjevali tista zelišča, ki jih živina ne mara, jih puščamo v nemar, da se množe od leta do leta. Kar živina ne mara in ne žre, to naj bi se iztrebilo. To je vendar dosti jasno! Tako delajo tudi po drugih krajih. Pri nas pa držimo roke križem in tarnamo, da so pašniki malovredni, da se živina po njih premalo napase itd. Ali nismo tega sami krivi? Vsakoletno čiščenje pašnikov bi ne povzročilo nobenih posebnih stroškov. V mnogih slučajih bi zadostovalo, ako bi se po končani paši s koso poklestile nedotaknjene rastline. Pa tudi tega dela se ne lotimo, dasiravno bi donášalo očitne koristi. Kaj ni bolje, da bi rastla dobra trava namesto plevela, za katerega živina ne mara? —

— (Domača ajda) se še močno prideluje po Gorenjskem, kjer bo letos — kakor vse kaže — prav bogato obročila. Ajda je medena in polna cvetja, tako da je upati na prav dobro letino.

— (Kletarski tečajji.) Meseca septembra bo imel deželni potovalni učitelj g. Fr. Gombač 4 dvodnevne kletarske tečaje, in sicer: V sredo in četrtek, dne 6. in 7. septembra v Vipavi. V sredo in četrtek, dne 13. in 14. septembra v Semiču. V petek in soboto, 15. in 16. septembra na Maverlu (nemško). V četrtek in petek, dne 21. in 22. v Krškem. Pouk se bo vršil po naslednjem sporedu: 1. Kako in kdaj naj se vrši vinska trgateg? 2. Kako je pripraviti vinsko posodo za trgateg, za mošt in za hranjenje vina? 3. Katere stiskalnice in mlini se najbolj priporočajo? 4. Iz česa obstojita mošt in vino? 5. Kakšne spremembe se vrše pri kipenju mošta? 6. Kako je postopati pri napravi belega in črnega vina z ozirom na sedanjo vinsko kupčijo? 7. V kakšnih kletah in posodah ter pod kakšnimi pogoji se mora vršiti kipenje, da se mošt, oziroma vino, ne izpridi? 8. Kdaj in zakaj je treba vino pretakati ali posnemati? 9. Kako, kdaj in s čim se vina čistijo? 10. Kako je ravhati z vinom za steklenice in kdaj in ktera vina so za steklenice godna in sposobna? 11. Kje in kako je hraniti z vinom napolnjene steklenice? 12. Ktere vinske bolezni so najnavadnejše in kako se bolna vina popravijo? 13. Kakšna bodi vinska in kakšna kipelna klet? 14. Kako se iz kleti odpravi plesen in druge vino in posodo kvareče snovi? 15. Naprava cenih nadzemskih kleti po ameriškem načinu. 16. Določitev sladkorja v moštu ter alkohola v vinu. Pouk, ki bo združen s praktičnimi razkazovanji, bo trajal vsak dan od osmih zjutraj do dvanajstih ter od poldveh do petih popoldne. Revni vinogradniki, odnosno njihovi sinovi, dobe vsak dan po 1 K, do 1.40 K podpore. Vsakega predavanja se sme udeležiti poljubno število ukaželjnih kranjskih in izvenkranjskih vinogradnikov, toda gori-

navedena podpora se podeli v vsakem učnem kraju le 30 revn m udeležencem. Udeleženci, ki žele dobiti podporo, naj se zglase vsaj 5 dni prej pri kmetijski podružnici ali pri županstvu v Vipavi, v Semiču, v Krškem in za Maverle v Dobljčah.

— (Zalivanje gnoja.) Gnoj smo močno izvozili za repo. Tu in tam se je lahko videlo, kako slab je bil napeljan gnoj. Glavni vzrok je ta, ker pustimo gnoj preveč v nemar ležati. Če leži gnoj na suhem, kar je sedaj v poletni vročini najslabše, po tem ni nič čudnega, če postane plesniv in če se drugače kvari. Gnoj bodi zmeraj nekoliko vlažen, potem se napravi dober gnoj. Zato pa je gnoj tlačiti in po potrebi zalivati. Gnoju škoduje preobilna moča in suša. Zato pa ravnajo napačno tudi tisti gospodarji, ki puste gnoj v moči ležati.

(Dolenjski cviček) je priljubljen povsod po Gorenjskem, le škoda, da se ponareja in da se pod imenom dolenjskega čvicka prodaja na mnogih krajih mešanica raznih drugih vin. V Ljubljani so se razmere v tem oziru močno izboljšale, odkar se je otvorila deželna poskusna klet. Vprašanje nastane zaradi tega, ali bi ne kazalo vplivati tudi po Gorenjskem na to, da bi se ločila res pristna dolenjska vina. Ako se vsa druga vina kakor n. pr. štajarska, istrska itd. ločijo v pristni kakovosti, zakaj bi se delale s cvičkom sleparije? Morda bi kazalo prirejati tudi po gorenjskih mestih vinske poskušnje s pristnimi cvički?

— (Prisilno zavarovanje poslopij proti požaru.) Znano je, da je vsled vsakoletnih požarov poškodovanih ali uničenih mnogo poslopij in od tod veliko bede, ker so poslopja prenizko ali sploh ne zavarovana proti požaru. Z ozirom na to je bilo uloženih v zadnjem zasedanju državnega zbora mnogo predlogov, naj bi država oziroma dežela upeljala prisilno zavarovanje proti požaru. Te predloge izpolnil je poslanec Pfeifer v tem smislu, da bi se zavarovalnina pobirala tako, kakor občinske, okrajne, deželne in druge naklade. V to svrbo naj bi vlada porabila priliko, ko se ima pregledavati hišni davčni kataster, pri katerem naj bi služila za davčno podlago velikost stanovalnih prostorov, ne pa kakor do sedaj njih število. Hiše bi se izmerle in tudi postranska poslopja s pristavkom, iz kakšnega materiala (les, slama, kamen) sestojijo; potem bi se uvrstile v dotično tarifo, poleg katere bi se ustanovila rubrika za uplačevanje zavarovalnine. Želeti je, da bi državni zbor mirno deloval, morebiti se potem vendar ugodno reši vprašanje pravilnega zavarovanja poslopij proti požaru.

— (Poljedelstvo pri nas in na Gorenjskem.) Če potuje po Gorenjskem, kmalo zapaziš, da imajo Gorenjci bolj obdelano polje kakor ga imamo Dolenjci. Njive so čiste, sadeži pa v obče lepší. Zanimivo je, da se v Bohinjski dolini prideluje turščica z najboljšim uspehom in da se prideluje te rastline primeroma največ. Mestoma je vsaka druga njiva obsejana s turščico, ki sredi tega planinskega syeta prav dobro vspeva. Po Kranjskem in sorškem polju pa ni skoro nič turščice, zato pa dosti pšenice in potem ajde. Na tem polju se prideluje tudi veliko prosa, ki tukaj izvrstno vspeva. Zanimivo je tudi to, da vspeva nemška detelja po teh krajih, če je zemlja količkaj globoka, tudi po 12 do 15 let na eni in isti njivi, to pa zato, ker so njive čiste. Pri nas po Dolenjskem pa izpodriva plevelna trava lucerno tako, da jo je čez 6 let zopet preorati.

Razne stvari.

* (Aretirani kamniški vlak.) V vlaku, ki se je pripeljal dne 12. avgusta iz Kamnika, v Domžale je eden potnikov zaupil tu „Živio.“ Na kolodvoru službujoča orožnika sta se takoj s postajenačelnikom podala na vlak, da bi dotičnega aretirala. Vse občinstvo je na to pričelo klicati „Živio.“ Ker nimamo v Domžalah dovolj prostorov, da bi spravili toliko aretirancev, so končno pustili vlak naprej. Postajevodja je izjavil, da je v Domžalah „Živio“ prepovedan! Tako postopanje z občinstvom je tembolj obsodbe vredno, ker se od strani oblasti nad hajlanjem v kolodvorski restavraciji nihče ne spodbika. Živio na slovenskih tleh nam ne bodele prepovedali ali pa morate zapreti vse Slovence kamniškega okraja. Ne netite ognja! Poslanci v boj proti sistemu, ki povzroča take stvari! — Živio slovenske Domžale!

Naznanila mestnega magistrata.

(I. občinska seja) v novi mestni hiši se bode vršila dne 1. septembra 1905 ob 6. uri zvečer s sledečim dnevnim redom: — 1.) Čitanje zadnjih zapisnikov z dne 21. julija 1905, št. 1029 in z dne 18. avgusta 1905 št. 1170 — 2.) Volitev reklamacijskega odseka za občinske volitev v smislu § 17., odstavek 3. obč. vollnega reda — 3.) Dopis krajnega šolskega sveta gledé pararek na deški in deklški šoli za šolsko leto 1905/06. — 4.) Dopis krajnega šolskega sveta gledé zidanja nove deške šole. — 5. Dopis c. kr. okrajnega glavarstva z dne 22. avgusta 1905 št. 15 690, gledé prispevka za nakup tavbenega zemljišča za poslopje okrajnega glavarstva. — 6.) Prošnja gosp. Antona Jacaz za povračilo stroškov za zidanje, — popraviljanje javnega uličnega kanala (polaganje cevi) med čitalnico in njegovo hišo — 7.) Prošnje za podpore: Viktorija Nieferzall in Antonije Stopar; za odškodnine: Adolfa Grom Josipa Schweigler in Jakoba Stopar; za odpis povračila: Franc Purebra. — 8.) Slačajnosti.

Mestno županstvo v Rudolfovem.

(Seja občinskega odbora v Rudolfovem) z dne 18. avgusta 1905. Navzoči: župan: g. pl. Sladovič; svetovalci: gg. Rosman, Umek, Gustin; odborniki: gg. Barborič, Bruner, Ferlič, Gandini, Golja, Hočevar, Mogolič, Morauc, Mramor, dr. Poznik Smola, Vidic, Windscher; virilni glas: gg. Bergmann, Ogoreutz, dr. Schegula, Seidl, dr. Slanc; zapisnikar: tajnik Stukelj. Gospod župan konstatuje sklepčnost odbora, otvori sejo ter imenuje kot overovatelja zapisnika današnje seje gg. Rosmana in Umeka. Nadalje pozdravi g. c. kr. okrajnega glavarja barona Rechbacha, kot vladnega zastopnika ter ga predstavi mestnemu zastopn. Na to prične, naslednji govor: Slavni mestni zastop! Dolgo vrsto let je stal stari rotovž in zadoščal svojemu poklicu, a postali so prostori pretensni za mestni urad in hranilnico. To poslopje, katero bi bilo komaj ustrezalo zahtevam kake kmetijske občine (vasi), ne pa potrebam mesta s precejšnjim številom meščanov in raznih uradov. Uradi, ki se nahajajo v mestu, so z večine dobili v zadnjih letih nova poslopja. Pri teh gradnjah jim je šel vse povsodi na roke mestni zastop, ki je dospel v svojem velikodušju tako daleč, da je skoraj pozabil sam na se, oziroma na te, ki jih zastopa, svoje meščane. Mestni in hranilnični urad sta se stiskala dolgo let v eni sami sobi in treba je bilo železne roke in trdne volje, da se je stara mestna hiša izpremenila v to, kar je sedaj. Mestni zastop je naposled uvidel, da se na ta način, kot sem prej omenil, ne da dolgo izhajati, zato je v svoji seji dne 29. aprila 1903 sklenil, hišo prezidati. A pokazalo se je, da to ne bi bilo iz več vzrokov umestno in v seji 14. avgusta istega leta se je storil sklep historičnega pomena zidati popolnoma nov rotovž. In glejte, danes 18. avgusta 1905 se ponasamo z novo m-stno hišo, ki gotovo odgovarja in bo odgovarjala še dokaj let našim razmeram in potrebam popolnoma. Naj izpregovorim nekaj besedic o zgodovini starega rotovža. Kolikor se more sklepati iz temnih, nezanesljivih virov je bil stari rotovž zgrajen leta 1720, pozneje večkrat popravljen, je stal tako dolgo, dokler ni bil izvoljen leta 1902 nov mestni zastop, ki je prišel po dolgem trudu do tega, da se zgradi novi. Slavni mestni zastop! Taki momenti ostanejo gotovo v kakemu dolgo v spominu, to so zgodovinska fakta, ki se ne pozabijo tako hitro. Zato menim in sem prepričan, da bo našel tudi ta občinski zastop svoje mesto v zgodovini Novega mesta, v zgodovini, ki ovekoveči take čine z večnim spominom. Pričal bo pa o požrtvovalnem in neumornem delu mestnega zastopa novi rotovž sam, ki je zidan v dostojni obliki in velikosti, o čemur se je gotovo že vsakdo prepričal. Naj bo toraj ta moment začetek redu, pridnega dela in procvita našega mesta.

— Današnji dan je za vse avstrijske narode veljepisnem, ker naš presvitli cesar in kralj slavi svojo 75 letnico. Z otvoritvijo novega rotovža spominjam se današnje 75 letnice ter pozivljam vse navzoče, da izključno Njegovu c. in kr. apostolsko veličanstvo Franc Josip I. živijo, živijo, živijo! Živijo klici zaorijo po dvorani. Na to prebere g. župan brzojavko, ki naj se pošlje direktno na osebo cesarjevo. Njegovemu cesarskemu in kraljevemu apostolskemu veličanstvu presvitlomu cesarju Francu Jožefu I. Ischl. O priliki slavnostne otvoritve nove mestne hiše v Rudolfovem, vojvodinja Kranjska, pošilja zbrani m-stni zastop najulanejšo čestitke do vzožja cesarskega prestola ter kličie k Najvišjemu 75. rojstnemu dnevu: Bog ohrani. Bog obvaruj Vaše cesarsko in kraljevo apostolsko veličanstvo še mnogo let na srečo hvaležno udanih narodov! — Nadalje bi omenil še nekoliko o zgradbi nove mestne hiše. Kakor že rečeno, je bilo zidanje novega rotovža sklenjeno v seji mestnega zastopa dne 14. avgusta 1903 ter ob enem določeno, da se delo takoj razpiše. Pri tem se je povdralo, da se delo izroči izključno domačim delavcem, kar se je tudi skušalo. Ali sledujoč se je — posebno že med delom — pokazalo, da je to nemogoče in poklicati so se morali tuji delavci. Seveda se je pri tem kolikor najbolj gledalo na to, da zaslužijo poleg tudi domačini. V seji dne 22. aprila 1904 se izvoli posebni odsek, ki naj nadzoruje novo stavbo. V ta nadzorovalni odsek so bili izvoljeni iz mestnega zastopa gg. Rosman, Gustin, Ogoreutz, c. kr. okrajni inženir Blouček kot strokovnjak in moja malenkost. Dne 11. maja 1904 se je delo oddalo g. Olivotu. Izmed drugih del so izvršili: tesarsko delo g. Jerman, kleparsko g. Agnitsch, kamnoseško g. Toman, mizarsko in ključavnič-rsko g. Binder in poleg njega nekaj tudi g. Umek, steklarsko g. Kenda, slikarska dela v dvorani in po koridoru g. Makovec, vse drugo g. Smitka kakor tudi pleskarska dela, pečarska g. Dreise, vse pohištvo pa je oskrbel g. Naglas. Na prvi pogled po poslopij mora vsakdo priznati, da so vse izdelale mojsterske roke. S tem konča g. župan svoj govor. Na to prosi virilist g. dr. Slanc besede.

Isti se v imenu someščanov županu in odboru zahvali za njih trud in ljubezen pri začetku in izvršitvi podvzetja. To stori v daljšem govoru, v katerem razvije nastanje meščanstva ter njega pomen za razvoj gospodarstva in kulturo človeštva ter pomen rotovža v teh razvojih.

G. župan zopet vstane in izpregovori sledeče: „V imenu mestnega zastopa se Vam zahvalim gospod doktor prav prisrčno. Pojasnili ste nam pomen besedo „rotovž“ omenili ste zidavo novega in zraven mene, kakor da bi bila pri tem moja oseba osredotočje. A bili so tudi drugi, ki so

delali za to stvar z vso vnemo. Pred petimi leti, mene takrat še ni bilo v odboru, le kot predsednik mestne oraničnice sem nasvetoval zidanje novega rotovža. Malo jih je bilo, ki bi pritegnili mojemu nasvetu. A potem, ko sem bil izvoljen županom, sem delal na vse kriplje na to, da se ta ideja uresniči. Ali zastopni bi se bil trudil, ako bi mi ne pomagal cel občinski zastop in še posebno že prej omenjeni nadzorovalni odsek. Hvala vam za trud! Živeli!

Sedaj pa predam te prostore javnosti, izročim jih vam v porabo s to nado, da se bo v tem posloju mars kaj ukrenilo v prid in blagor meščanstva. S tem gospod župan se o zaključni, potem ko se je prej še posebej zahvalil gospodu c. kr. okrajnemu glavarju, da je s svojo navzočnostjo počastil današnjo sejo.

Umrli so:

18. avgusta: Karol Tirlik, c. in kr. voj. sklad. mojster I. razreda v pokoju, 77 let, izprijenost jeter, št. 14.

22. avgusta: Marija Kos, bivša hišna posestnica, 70 let, rak v jabolku, št. 222.

Loterijske številke.

TRST,	19. avgusta	11	42	78	54	82
GRADEC,	26. avgusta	85	83	56	64	24

Tržne cene dne 29. avgusta 1905 v Rudolfovem.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	13	—	Leča	11	71
Rž	12	36	Bob	10	40
Koruza	13	—	Ajda	11	71
Oves	6	50	Proso	12	03
Ječmen	10	40	Soršca	13	—
Krompir	5	20	Lan	15	60
Fižol	11	71	Jajca po 10 za 40 vinarjev.		
Grah	12	36			

Šolske knjige

in vse druge šolske potrebščine
pri **J. Krajec nasl.** v Rudolfovem.

NAZNANILO.

(187)

Na c. kr. gimnaziji v Rudolfovem se prične šolsko leto 1905/06 dne 18. septembra 1905 s slovesno službo božjo na čast svetemu Duhu.

Vpisovali se bodo učenci v I. razred 15. septembra. Oglasiti se morajo ta dan s svojimi starši ali njih odgovornimi zastopniki pri gimnazijskem ravnateljstvu ter prinesiti s seboj krstni list in obiskovalno izpričevalo (šolsko naznanilo), v katerem mora biti izrecno povedano, čemu je bilo izdano in v katerem morajo biti redi iz verouka, učnega jezika in računstva.

Sprejemni izpiti za I. razred se vrše 16. septembra.

V ostale razrede (II.—VIII.) se bodo sprejemali učenci 16. in 17. septembra.

Sprejemnina znaša 4 K 20 h, prinos za nakup učil 2 K.

C. kr. gimnazijsko ravnateljstvo.

V Rudolfovem, 1. septembra 1905.

Ženske lase

zmešane in rezane kupujem na malo in veliko. Vsaki nabiralec las, naj se prepriča, da plačujem od zdaj najvišjo ceno. — Izdelujem vsa vlasolarska dela, vlasulje (baroke), lasne verižice, kite in umetne slike iz las po najnovejšem izdelku. — V zalogi imam najfinejša mila, dišave za obleko, glavnike za dame itd.

Spoštovanje se priporočujem

(276-24-20)

Ivan Svetec, brivec in vlasoljar
Glavni trg (nasproti mestne hiše).

Štev. 9836.

Razpis.

Na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu z dveletnim slovenskim poukom je oddati

šest deželnih ustanov

za prihodnje šolsko leto 1905/1906 (ozir. tudi za 1906/1907), ki se začne dne 3. novembra t. l.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja ter so z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. Prednost gre tistim mladeničem, ki ostanejo, dovršivši šolo na Grmu, gotovo na svojem domu in se bodo pečali s kmetijstvom, vinarstvom in sadjarstvom.

Učenci z ustanovami imajo hrano, stanovanje in pouk v šolskem zavodu brezplačno, za obleko, živотно perilo, obuvalo in za šolske potrebščine pa si morajo sami skrbeti.

V šolo se sprejemajo tudi plačujoči in zunanji učenci.

Plačujoči učenci plačujejo za hrano po 80 h na dan in po 40 K šolnine na leto ter stanujejo brezplačno v zavodu. Za vse druge potrebščine si morajo sami skrbeti.

Zunanji učenci (eksternisti) stanujejo zunaj zavoda in plačujejo po 40 K šolnine na leto.

Vsi učenci imajo uniformo, ki si jo morajo sami plačati.

Hrano je plačati naprej v mesečnih obrokih, šolnino pa v dveh letnih obrokih tudi naprej.

Prošnje svojeručno pisane in kolekovane s kolkom za 1 K, je poslati do

20. septembra t. l.

vodstvu kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Vsaki prošnji je priložiti rojstni list, izpričevalo o dovršeni ljudski ali kakvi višji šoli, zdravniško potrdilo o trdnem zdravju in izpričevalo županstva in župnega urada o lepem vedenju prosilca.

Prošnji za sprejem proti plačilu je pridejati obvezno pismo (reverz) staršev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Vsak prosilec mora delati sprejemno izkušnjo iz slovenskega jezika in priprostega računstva. Od uspeha te izkušnje je odvisen sprejem v šolo.

Kdaj bo delati sprejemno izkušnjo, naznani vodstvo vsakemu prosilcu posebej.

Učenci, ki dovrše šolo z dobrim uspehom, imajo pri vojaščini pogojno pravico le do dveletne prezentne službe. Ako namreč zadosté svojim vojaškim dolžnostim prve dve leti brez graje ter dokažejo, da bodo po izstopu iz prezentne službe kmetovali na svojem ali svojih starišev domu, imajo na podstavi odredbe c. kr. vojnega ministerstva z dne 22. julija 1895, št. 4643, prositi proti koncu drugega vojaškega leta, da se jim odpusti tretje službeno leto.

Deželni odbor kranjski. (183-2-1)

V Ljubljani, 10. avgusta 1905.

Keil-ov lak

najizvrstnejše mazilo za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela glazura za umivalne mize 45 kr.

Keil-ov zlati lak za okvire 20 kr.

Keil-ovo črnilo za železo, les, usnje i. t. d.

Keil-ov lak za slamnike v vseh barvah

je vedno v zalogi pri

(181-6-1)

Adolf Gustin-u v Rudolfovem.

Ceno češko perje za blazine!

5 kilo: novo oskubljeno K 9'60, boljše vrste K 12'—
belo kakor mah mehko K 18'—, K 24'—, belo kot sneg,
kakor mah mehko, oskubljeno K 30'—, K 36'— se raz-
pošilja poštne prosto po poštem povzetju. Zamena
in preklic proti povrnitvi poštne dovoljen.

Benedikt Sachsels, Lobes 294, pošta Plzen, Češko. (160-6-3)

RAZGLAS.

Podpisano županstvo sprejme s 15. septembrom oziroma
1. oktobrom 1905 enega provizoričnega

mestnega stražnika (policista)

z letno plačo 600 K (začasno) in prosto obleko in obutev. —
Prošnje je vložiti na podpisano županstvo do 10. septembra t. l.
ter mora prosilec dokazati, da je avstrijski državljani, vsaj
24 let, a ne čez 35 let star, neomadeževanega obnašanja,
zdravega in krepkega života ter večš slovenskega jezika v
govoru in pisavi. — Prosilci, ki so bili vojaki ter izobraženi
in razumejo več jezikov, ali, ki poznajo mestne odnose, imajo
prednost pred drugimi prosilci.

Mestno županstvo v Rudolfovem,

1. septembra 1905. (193-0-1)

Oznanilo.

(182-3-1)

Na prodaj je

hiša št. 36

blizu farne cerkve v Podzemlji, na dobrem kraju, v kateri je
stara gostilna že čez 17 let. K hiši spada tudi: hlevi, svinjaki,
šupa ter velik kos obsajenega vrta, obdelanega zemljišča čez
3000 m² in 400 m² zasajenega vinograda. — Proda se iz proste
roke s premičnino vred, kateremu je cena 9000 kron.

Natančneje pojasnila daje lastnica Marija Starešinič, pošta
Podzemelj.

Slavnemu občinstvu se uljudno naznanja, da se v Novem
mestu, ključavničarske ulice št. 119, poučuje

(191-0-1)

francoski, laški in nemški jezik

pod jako ugodnimi pogoji. — Natančneje se izve ravno tam.

Lep bik

(189-0-1)

muropoljske pasme, dve leti star

je na prodaj

v hlevu deželne kmetijske šole na Grmu.

Prodajalna

na Glavnem trgu se
dá v najem, kakor
tudi pritlično stano-
vanje iz 3 sob, ku-
hinje in drvarnice skupaj ali vsako posebej.

(186-0-1)

Natančneje pri g. S. pl. Sladoviču v Novem mestu.

(56-12-7)

Ti ne najdeš nikoli v dosego nežnega, čistega lica in
odstranitev pég, boljšega in vspešneje delujočega
zdravilnega mila kot je znano

Bergmann-ovo lilijino milo

(znamka: 2 rudarja)

tvrdke Bergmann & Co., Tečen ob Elbi.

Dobi se komad po 80 h pri:

lekarn. S. pl. Sladovič in v trgovini A. Oblak v Novem mestu.

FRANC KAISER, PTUJ

posestnik vinogradov v mestni gori pri Ptuj, Sv. Elizabeti,
Paradižu, Tramskem vrhu, Vel. Okiču, Malem Okiču, Rodin-
skem vrhu, Slatini, Dobravi, Pohorju in Slov. Goricah

priporoča svojo (174-4-2)

bogato zalogo štajerskih vin

domačega pridelka, in posebno
spodnještajerskega **cvička**

kakor tudi ceno belo vino.

Žganje iz lastnih žgalnic.

Ceniki in vzorci na zahtevanje brezplačno in poštne prosto.

Deček

(184-0-1)

iz poštene hiše, kateri ima veselje do mesarske obrti in je ljudsko
šolo dovršil, se sprejme takoj pri

Jos. Windischerju

v Kandiji pri Novem mestu.

V Gor. Polju pri Št. Jerneju

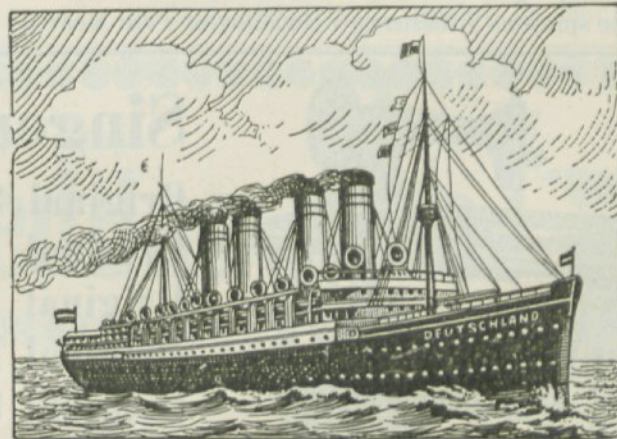
(166-3-3)

se prodaja

samogibno
nastavljajoča se **tavoletna žaga**

z dvema rešetkama (Gatter) in cirkularno ploščo, dobro idoča,
s potrebno sušilnico za les, zraven spadajočim sadnim vrtom
in nekoliko gozda.

Natančneje se izve pri lastnici gospej Emi WUTSCHER v
Brezovici pri Št. Jerneju (Dolenjsko)

HAMBURG - AMERIKA

Iz Ljubljane v

NOVI YORK samo
6 dni z dobro, prosto hrano.

Odhaja se iz LJUBLJANE vsak ponedeljek,
torek in četrtek v tednu.

Izvrstna, sigurna vožnja z brzoparniki.

(233-24-24) Pojasnila po večkrat brezplačno.

Zastopnik: **FR. SEVNIČ, Ljubljana**

31 Dunajska cesta 31 — zraven šrange.

Na **O. kr.**

obrtnem muzeju na Dunaju

 izprašani krojaški mojster Jos. Paulin se uljudno priporoča slav. občinstvu in vsem stanovom v izdelovanje vsakovrstnih kakor: salonskih, jaket, šport in navadnih oblek po najnovejšem kroju. Solidno delo po primerni ceni.

Sprejme se tudi **pomočnik.**

Spoštovanjem
(169-3-3)

Jos. Paulin,
Kandija — Rudolfovo.

Za 10.000 hektolitrov

vinskih sodov

vsake velikosti, počenši od 5 do 70 hektolitrov

 prodaja po jako nizki ceni tvrdka

Aleks Breyer i sinovi,

veletržci z vinom in rakijo. Križevci.

(157-5-4)

Franc Foršek

(190-2-1)

pek v Rudolfovem

najljudneje naznanja slavnemu občinstvu, da se je preselil

v lastno hišo na Glavnem trgu št. 77

ter se priporoča v nadaljno blagohotno naklonjenost.

Nova mizarska delavnica.

V moji novi hiši

na Bregu v Rudolfovem

se izdeljujejo vsakovrstna mizarska dela.

Prevzamem stavbinska dela, izvršujem solidno in trpežno vsake vrste notranjo opravilo, prevzamem v to stroko spadajoča popravila. Imam na skladišču mnogo suhega lesa, ter sem pripravljen, solidno in ceno postreči.

Spoštovanjem
(165-0-3)

Ivan Kastelic,
mizarski mojster.

40—50

(185-2-1)

drvarjev

za obdelavanje rklov in drv za kurjavo v velikem bukovem gozdu pri Rudolfovem

se sprejme takoj proti dobri plači.

Ponudbe sprejema V. Noisternig v Rudolfovem v vili Medved.

Posestvo na prodaj.

V Žabji vasi št. 38 poleg Novega mesta je (167-3-3)

— gostilna in trafika —

po nizki ceni na prodaj. Posestvo se lahko plača na več obrokov. Cena izve se ravno tam v gostilni.

Na prodaj je prav po ceni (188-2-1)

Puch-ovo kolo, bicikel

še novo, dobro ohranjeno, imajoč zaviračo (Freilauf mit Rücktritt) najnovejšega zistema, šele v kratkem času prirejeno.

Kje, pové upravništvo tega lista.

Singer-jevi šivalni stroji.

- Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
- Original Singer šivalni stroji so neuprljivi za obrt in domačo rabo.
- Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratovniščinah.
- Original Singer šivalni stroji so nepreokosljivi gledé trpežnosti in zmožnosti.
- Original Singer šivalni stroji so posebno pripravni za moderno vezenje.

Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno vezenje. Švila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

SINGER Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, Sv. Petra cesta števil. 6.

(153-11-4)

„Grand Prix.“
Najvišje odlikovanje.

Pariz
1900

Vidmanci kaže seljanom moč „Pakraških kapljic in Slavonske biljevine.“

Pozor! Bolnemu zdravje!

Pozor! Slabemu moč!

Pakraške kapljice in Slavonska biljevina sta danes dva najbolj priljubljena ljudska leka, ker delujejo gotovo z najboljšim uspehom, ter si tako pridobivajo sloves po vseh delih sveta. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja.

Pakraške kapljice: delujejo proti vsem boleznim želodca in črev, odstranjujejo krče, bolečine v želodcu, preganjajo vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, odganjajo male in velike gliste, odpravljajo mrzlico in vse od te izhajajoče bolezni. Lečijo dalje vse bolezni na jetrih in slezah. Najboljše sredstvo proti bolezni maternice in madrona, vsled česar ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naroči naj jih vsakdo pod naslovom: Peter Jurišič, lekarnar, Pakrac 205, Slavonija. Denar naj se pošlje naprej ali s povzetjem. Cena je sledeča in sicer franko na vsako pošto:

12 stekl. (1 tucat) 5.— K, 24 stekl. (2 tucata) 8.60 K, 36 stekl. (3 tucati) 12.40 K,
48 stekl. (4 tucati) 16.— K, 60 stekl. (5 tucatov) 18.— K

Slavonska biljevina: se rabi z uprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu dihanju, astmi, zbadanju, kataru, kašlju, bolesi v prsih, prehlajenju, hripavosti v grlu, težkemu boleznih v prsih in na pljučih.

Cena je naslednja franko na vsako pošto:

2 izvozni stekl. 3.40 K, 4 izvozne stekl. 5.80 K, 6 izvoznih stekl. 8.20 K.

Manj kot dve steklenici se ne pošilja. Denar naj se pošlje naprej ali se pa povzame. Prosim, da se naročuje samo in izrecno le pri meni pod naslovom:

Peter Jurišič, lekarnar, Pakrac br. 105, Slavonija.

(281-20-19)

V Kandiji pri Rudolfovem je iz proste roke na prodaj **veliko posestvo**

obstoječe iz dveh hiš, hleva, svinjaka in kozolca. Pri hišah se nahaja lep vrt, njive in travnik.

Več pove lastnica

(94-0-9)

Zofija Kastelic v Kandiji.

Dve prodajalni

(98-0-9)

na Glavnem trgu v Novem mestu ste takoj

== za oddati. ==

Natančneje pri

g. Ant. pl. Fichtenau v Novem mestu.

Prodajam

svojo novo vilo v Novem mestu.

(195-0-1)

Jos. Medved v Gorici.

Učenca

(194-0-1)

kteri bi imel veselje do kolarske obrti sprejme takoj

Franc Murgelj, kolar v Rudolfovem (poleg okr. sodišča).

Lepo

(131-0-6)

prostorno STANOVANJE

je za oddati s 1. septembrom 1905. Obstoja iz 3 ali 4 sob, kuhinje, kleti, drvarnice in sploh z vsemi zraven spadajočimi potrebščinami. Več pove upravništvu „Dol. Novic“.

Graščina Jurovo pri Metliki

— prodaja —

(180-2-2)

80 komadov raznoyrstne živine kakor: konj, volov, krav in mlade živine ter raznoyrstnih poljedelskih strojev in orodja.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

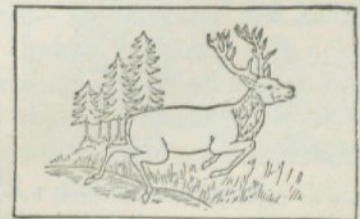
(101-16-3)

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Varstvena znamka.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

GEORG SCHICHT, Aussig. — Največja tovarna te vrste Dobiva se povsod! — na evropskem ozemlju. — Dobiva se povsod!

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravlja vsakdanja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvirne zavoje z imenom „Kathreiner“ in ne kupujte nikoli, kar se odtehtuje odprto.

Slovanisch Ta 1905

Štupo (seme) lesičjega répa

(glej podobo)

kupuje po najvišji ceni

lekarna

Jos. Bergmann

v Rudolfovem.

(170-3-2)

Suhe jedilne

(155 10-4)

g o b e

(la. gosp. gobe) kupuje v vsaki množini v vrečah po 20—25 klg. A. ŠMYRA, Dunaj 17, Elterleinplatz 7. 133 D.

Naznanilo in priporočilo.

Franc Kužnik, posestnik in mesar na Vidmu ob Savi, naznanja slav. občinstvu, da ima vedno v zalogi izvrstno prešano, žlebnato

strešno opeko (Falzziegel)

in stane 1000 komadov 38 gl. = 76 K. Kdor ga tedaj potrebuje, naj se oglasi pri njem, s prepričanjem, da bode s postrežbo zadovoljen.

(168-3-3)

Kočijaž ob enem majer

se takoj sprejme

v prav prijetno službo z dobro plačo.

Taisti naj bode oženjen, toda brez otrok; razumeti mora dobro vsa dela pri gospodarstvu in na polju ter mora imeti posebno spretnost pri konjih. Žena pa bi morala pomagati pri domačih opravilih.

Kje, pové upravništvo „Dol. Novic“.

(177-3-2)

Zdravje je največje bogastvo! — Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

(269-20-20)

Te glasovite in nedosegljive KAPLJICE sv. MARKA se uporabljajo za zunanjo in notranjo vporabo. Osobito odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečijo vsaki glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejajo izmečke, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženejo velike in male gliste, ter vse bolezni, izvirajoče od glist. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter kóliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse bolezni, izvirajoče od mrzlice. Te

kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu, radi tega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetski hiši. Dobiva se samo: „MESTNA LEKARNA, ZAGREB.“ Raditega naj se naroča naravnost pod naslovom: „Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg štev. 50, poleg cerkve sv. Marka.“

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj kakor 12 steklenic se ne pošlje. Cena je naslednja in sicer franco postavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.) 4 K — v || 3 ducati (36 stekl.) 11 K — v
2 ducata (24 stekl.) 8 K — v || 4 ducati (48 stekl.) 14 K 60 v
5 ducatov (60 stekl.) 17 K — v

Na razpolago imam na tisoče priznalnih pisem, katerih mi ni mogoče radi pomanjkanja prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice sv. Marka“ z najboljšim vspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčić, učitelj; Stjepan Barić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kišulj, kr. nadlogar; Stjepan Seljanić, seljak; Sofija Vukelić, šivilja itd. itd.

MESTNA LEKARNA, Zagreb, Markov trg štev. 50, poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno l. 1360.